

การศึกษาความเป็นไปได้เชิงธุรกิจและการบุกเบิกการประกอบการธุรกิจ
ขนาดย่อมสมัยใหม่ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน:
กรณีศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

BUSINESS FEASIBILITY STUDY AND MODERN SMALL-SIZED
ENTREPRENEURIAL PIONEER MODERN BY USING SUSTAINABLE
SUFFICIENCY ECONOMY: CASE STUDY OF EASTERN PROVINCE GROUP

จิรัฐ ชวนชม¹ อรรณพ เรืองกัลปวงศ์² สราวรรณ เรืองกัลปวงศ์³ จริยะดา จันทร์งษ์⁴ นงลักษณ์ โพธิ์ไพจิตร⁵
สุพาดา สิริกุดตา⁶ ไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์⁷ และศิริวรรณ เสรีรัตน์⁸
Jirat Chunchom¹ Annop Ruangulpawong² Sarawan Ruangulpawong³ Chariyada Chantarungsri⁴
Nongluck Popichit⁵ Supada Sirikudta⁶ Paiboon Archarungroj⁷ and Sirivan Serirat⁸

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

^{2,3,4} หลักสูตรการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

⁵ หลักสูตรการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

^{6,7} คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁸ หลักสูตรหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹ Faculty of Management Science, Suan Dusit University

^{2,3,4} Program in Human Resource Management, Faculty of Management Science, Suan Dusit University

⁵ Program in Human Resource Management, Faculty of Management Science, Suan Dusit University

^{6,7} Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University

⁸ Master of Business Administration, Faculty of Management Science, Suan Sunandha Rajabhat
University

E-mail: npopichit@hotmail.com

Received:	March 23, 2022
Revised:	December 17, 2022
Accepted:	December 21, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบการธุรกิจ
ท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว และ 2) ศึกษาความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจ
เพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวโดยใช้หลัก
เศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบกลุ่มเฉพาะ
กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 40 ราย ประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม บุคลากร
ภาครัฐด้านการท่องเที่ยว ชุมชน และนักท่องเที่ยว โดยใช้การสรุปวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพร้อมกับการ
ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้ประกอบการและบุคลากร
ของธุรกิจขนาดย่อม จำนวน 200 ราย สถิติที่ใช้ในงานวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติรูปแบบต่าง ๆ พบว่า จังหวัดชลบุรีและตราด มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว 2 อันดับแรก คือ (1) ด้านการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ และ (2) ด้านแนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดระยองและจันทบุรี มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว 2 อันดับแรก คือ (1) ด้านแนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ (2) ด้านกลยุทธ์นวัตกรรมสร้างความสำเร็จเชิงพาณิชย์ และ 2) แผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวพบว่า จังหวัดชลบุรี มีความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจล่องเรือชมระบบนิเวศชายฝั่งและวิถีชีวิตของชาวประมง และการปั่นจักรยานเชิงนิเวศชมธรรมชาติเลียบหาดบางเสร่และวิถีชีวิตชุมชน จังหวัดตราด มีความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจสวนเกษตรเชิงท่องเที่ยวบูรณาการชุมชนสลักเพชร จังหวัดระยอง มีความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจทำข้าวเกรียบจากใบขลุ่ย จังหวัดจันทบุรี มีความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจการทำหมูเส้นชะมวง

คำสำคัญ

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ความเป็นไปได้เชิงธุรกิจ หลักเศรษฐกิจพอเพียง ความยั่งยืน

ABSTRACT

The study aims to 1) study of either feasibility study of small-sized tourism or tourism product development, and 2) study the feasibility of a business plan to pioneer the small tourism business/development of tourism products using the principles of sustainable sufficiency economy. This research was qualitative research with in-depth and focus group interviews for 40 key informants consisting of small-sized tourism entrepreneurs, government personnel tourism, communities, and tourists. This study used content analysis and quantitative study of data collected from entrepreneurs and personnel of small-sized tourism by questionnaires with 200 both entrepreneurs and small-sized tourism personnel, the statistics used in the mean and standard deviation.

The study found that: 1) The feasibility study of small-sized tourism or tourism product development found that: the provinces of Chonburi and Trat have the potential to operate the tourism in the top two: (1) in terms of creating tourism products and processing local raw materials by using innovative marketing both online and offline, and (2) practical guidelines for accommodation in ecotourism. The provinces of Rayong and Chanthaburi have the potential to operate the tourism in the top two: (1) practice guidelines for ecotourism accommodation, and (2) innovative competitiveness strategies for commercial success. And 2) study the feasibility of a business plan to pioneer the small tourism business/development of tourism products using the principles of sustainable sufficiency economy found that: Chonburi province has the possibility of a business plan to

see coastal ecosystems and fishermen's way of life and eco-cycling to see the nature along Bang Sare Beach and community lifestyle. Trad Province (Salak Phet community) has potential in the integrated tourism agro-tourism business plan. Rayong province has the possibility of a business plan to produce crackers from Klu leaves. Chanthaburi Province has the possibility of a business plan to produce crispy pork Chamuang.

Keywords

Small-Sized Entrepreneurial, Business Feasibility, Sufficiency Economy, Sustainable

ความสำคัญของปัญหา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ของประเทศไทย ประกอบไปด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมาก เป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศรองลงมาจากกรุงเทพฯ และภาคกลาง แต่อย่างไรก็ตาม รายได้ส่วนใหญ่ตกอยู่กับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ ที่มาจกแหล่งอื่น เนื่องมาจากโครงสร้างเศรษฐกิจของภาคตะวันออกพึ่งพิงภาคอุตสาหกรรม รองลงมาคือ ภาคบริการ และภาคการเกษตรซึ่งผู้มีงานทำส่วนใหญ่ร้อยละ 51.5 อยู่ในภาคบริการ รองลงมาร้อยละ 27.9 อยู่ในภาคอุตสาหกรรม และร้อยละ 20.6 (Office of the National Economic and Social Development Council, [NESDB], 2021) แสดงให้เห็นว่าชาวประมง และเกษตรกรยังมีรายได้ต่ำจากการรับจ้างรายวัน และเป็นพนักงานสังกัดธุรกิจท่องเที่ยว หรือภาคอุตสาหกรรม บริการต่าง ๆ จากภายนอกที่มาตั้งในจังหวัดนั้น ที่กล่าวมาข้างต้นจึงต้องมีการเพิ่มขีดความสามารถ/ศักยภาพในการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อมหรือขนาดเล็กมาก โดยมุ่งที่กลุ่มชุมชนชาวประมง ที่ประกอบอาชีพบริเวณใกล้เคียงทะเล กลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานที่รับจ้าง ในสวนผลไม้ พัฒนาบุคคลเหล่านี้ให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมท่องเที่ยวทางทะเล-หาดทราย-หมู่เกาะ และท่องเที่ยวสวนเกษตร

สมรรถนะในการประกอบการ (Entrepreneurial competency) เป็นการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการที่จะมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยสามารถระบุโอกาส จุดแข็งที่เป็นอัตลักษณ์ และจุดอ่อน (Ahmad, Ramayah, Wilson & Kummerow, 2010) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสมรรถนะลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ และทักษะ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถโดยรวมของผู้ประกอบการในการประกอบการธุรกิจอย่างประสบความสำเร็จ (Novojen & Birnaz, 2019) โดยกลุ่มเป้าหมายในชุมชนของ 4 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราดนั้น ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกร ชาวประมง กลุ่มรับจ้างรายวัน และกลุ่มค้าขายขนาดเล็ก โดยการสร้างสรรค์สมรรถนะของผู้ประกอบการจะเปลี่ยนกลุ่มดังกล่าวให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ เกิดการเรียนรู้ สามารถเริ่มต้นการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม ในการเริ่มต้นประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม (Small tourism entrepreneurship) นั้น จำเป็นต้องทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ศึกษาความเป็นไปได้เชิงธุรกิจ รวมทั้งการบุกเบิกการประกอบการธุรกิจขนาดย่อมสมัยใหม่โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาความเป็นไปได้เชิงธุรกิจในด้านการผลิต/ปฏิบัติการ การตลาด การเงิน และการจัดการสมัยใหม่ หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองและคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลง

ต่าง ๆ ในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ เช่น หากมีกำไรต้องรู้จักแบ่งปันกำไรเพื่อสะสมไว้เพื่อแก้ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งคำนึงถึงความปลอดภัย ความสุข การแก้ปัญหาสังคม อนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนยั่งยืนได้ งานวิจัยเรื่องนี้จึงมุ่งศึกษาความเป็นไปได้เชิงธุรกิจในการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว นั้นสามารถประสบความสำเร็จแล้วก็จะนำไปสู่การสร้างแผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อมสมัยใหม่ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

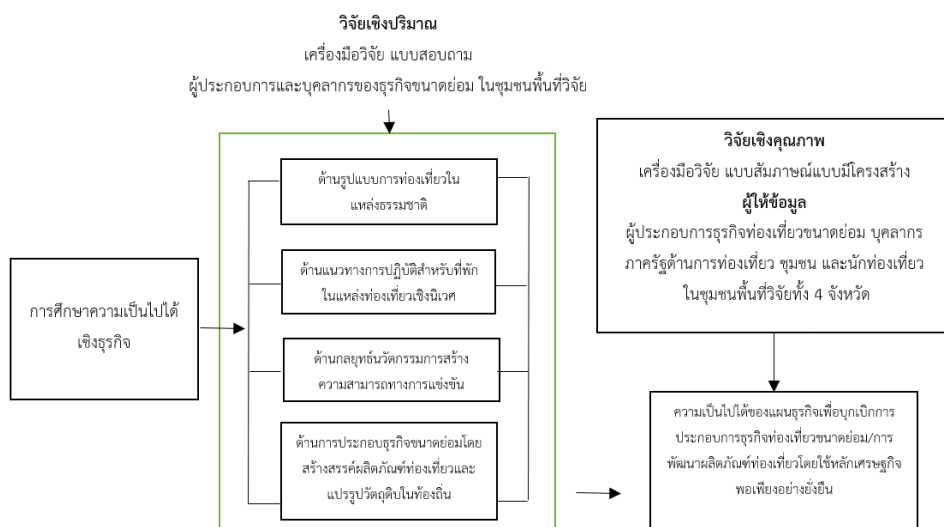
โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี (ชุมชนบางเสร่ อำเภอสัตหีบ) จังหวัดระยอง (ชุมชนปากน้ำประแส อำเภอแกลง) จังหวัดจันทบุรี (ชุมชนตะปอน อำเภอขลุง) และ จังหวัดตราด (ชุมชนสลักเพชร อำเภอเกาะช้าง) มีอะไรบ้าง
2. ความเป็นไปได้ในการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน จังหวัดชลบุรี (ชุมชนบางเสร่ อ.สัตหีบ) ตราด (ชุมชนสลักเพชร อ.เกาะช้าง) ระยอง (ชุมชนปากน้ำประแส อ.แกลง) และจันทบุรี (ชุมชนตะปอน อ.ขลุง) มีแผนธุรกิจจะทำได้บ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม บุคลากรภาครัฐด้านการท่องเที่ยว ชุมชน และนักท่องเที่ยว ในชุมชนพื้นที่วิจัยทั้ง 4 จังหวัด รวมจำนวน 40 ราย ดังตารางที่ 1

1.2 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบกลุ่มเฉพาะ กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.3 เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวมบันทึกรายละเอียด และสรุปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ประกอบการและบุคลากรของธุรกิจขนาดย่อม ในชุมชนพื้นที่วิจัยทั้ง 4 จังหวัดประกอบไปด้วย ชุมชนบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จำนวน 128 ราย ชุมชนสลักเพชร อำเภอเกาะช้าง จำนวน 112 ราย ชุมชนปากน้ำประแส อำเภอแกลง จำนวน 103 ราย และ ชุมชนตะปอน อำเภอคลอง จำนวน 77 ราย จำนวนรวมทั้งสิ้น 418 ราย จากการคำนวณของ Krejcie and Morgan (1970) ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 200 ราย จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจังหวัดเท่ากันได้จังหวัด 50 ราย รวมทั้งสิ้น 200 ราย ดังตารางที่ 1

2.2 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2.3 เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะ เวลาในการดำเนินธุรกิจขนาดย่อม

ส่วนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ (1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (2) แนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พัก (3) กลยุทธ์นวัตกรรมการสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์ และ (4) การประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .747, .803, .675 และ .851 ตามลำดับ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่วิจัย

จังหวัด	ชุมชน/ตำบล	จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. ชลบุรี	ชุมชนบางเสร่ อ.สัตหีบ	10	50
2. ระยอง	ชุมชนปากน้ำประแส อ.แกลง	10	50
3. จันทบุรี	ชุมชนตะปอน อ.ขลุง	10	50
4. ตราด	ชุมชนสลักเพชร อ.เกาะช้าง	10	50
รวม		40	200

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/พัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว ใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ

รูปแบบการท่องเที่ยว ในแหล่งธรรมชาติ	จังหวัดชลบุรี		จังหวัดระยอง		จังหวัดจันทบุรี		จังหวัดตราด	
	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ
1. การประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะเชิงนิเวศ (เชิงอนุรักษ์) โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน	3.41 (.84)	มาก/6	3.92 (.64)	มาก/5	3.10 (.94)	ปาน กลาง/7	3.71 (.54)	มาก/1
2. การประกอบการธุรกิจขนาดย่อมเพื่อนันทนาการ	3.54 (.85)	มาก/5	3.31 (.90)	ปาน กลาง/7	3.17 (.89)	ปาน กลาง/6	2.97 (.63)	ปาน กลาง/7
3. การท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตร	2.28 (0.01)	น้อย/7	3.89 (.82)	มาก/6	3.62 (.86)	มาก/5	3.26 (.77)	ปาน กลาง/6
4. การท่องเที่ยวจิตอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม	3.56 (.74)	มาก/4	4.02 (.75)	มาก/4	3.75 (.93)	มาก/3	3.49 (.79)	มาก/4
5. การประกอบการธุรกิจขนาดย่อม/ย่อย ที่พักโฮมสเตย์แบบครบวงจร	3.94 (.66)	มาก/2	4.32 (.66)	มาก ที่สุด/1	4.05 (.73)	มาก/2	3.35 (.73)	ปาน กลาง/5
6. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้เฉพาะเรื่อง	4.17 (.63)	มาก/1	4.19 (.71)	มาก/2	3.70 (.76)	มาก/4	3.71 (.91)	มาก/2
7. นวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-สังคม โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน	3.92 (.66)	มาก/3	4.13 (.73)	มาก/3	4.06 (.85)	มาก/1	3.56 (.84)	มาก/3
รวม	3.55 (.58)	มาก	3.97 (.74)	มาก	3.64 (.65)	มาก	3.44 (.71)	มาก

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดระยอง จันทบุรี ชลบุรี และตราด ตามลำดับ จำแนกตามรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดชลบุรี พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้เฉพาะเรื่อง รองลงมาคือ ข้อการประกอบการธุรกิจขนาดย่อม/ย่อย ที่พักโฮมสเตย์แบบครบวงจร และน้อยที่สุด คือ ข้อการท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตร

จังหวัดระยอง พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติมาก มีระดับความเป็นไปได้มากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการประกอบการธุรกิจขนาดย่อม/ย่อย ที่พักโฮมสเตย์แบบครบวงจร รองลงมาคือ ในข้อการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้เฉพาะเรื่อง และน้อยที่สุด คือในข้อการประกอบการธุรกิจขนาดย่อมเพื่อนันทนาการ

จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติมาก มีระดับความเป็นไปได้มากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ในข้อนวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-สังคม โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน รองลงมาคือ การประกอบการธุรกิจขนาดย่อม/ย่อย ที่พักโฮมสเตย์แบบครบวงจร และน้อยที่สุด คือ การประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะเชิงนิเวศ (เชิงอนุรักษ์) โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

จังหวัดตราด พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติมาก มีระดับความเป็นไปได้มากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือการประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะเชิงนิเวศ (เชิงอนุรักษ์) โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน รองลงมาคือ ข้อการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้เฉพาะเรื่อง และน้อยที่สุด คือการประกอบการธุรกิจขนาดย่อมเพื่อนันทนาการ

2. แนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พัก

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านแนวทางการปฏิบัติ
สำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พัก

แนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พัก ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศฯ	จังหวัดชลบุรี		จังหวัดระยอง		จังหวัดจันทบุรี		จังหวัดตราด	
	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ
1. การจัดการลดขยะ โดยมีส่วน ร่วมในกิจกรรมการลดขยะ	3.76 (1.00)	มาก/5	4.56 (.70)	มาก ที่สุด/2	4.10 (.89)	มาก/3	3.48 (1.09)	มาก/4
2. การจัดการพลังงาน โดยมี ส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัด ต่าง ๆ	3.90 (.90)	มาก/2	4.12 (.75)	มาก/7	3.80 (.90)	มาก/7	3.40 (.99)	ปาน กลาง/6
3. การจัดการและอนุรักษ์น้ำ	3.92 (.96)	มาก/1	4.56 (.50)	มาก ที่สุด/1	4.00 (.66)	มาก/4	3.86 (.88)	มาก/1
4. การบริการชุมชน เป็น กิจกรรมที่ทำให้เปล่าเพื่อ ประโยชน์กับชุมชน	3.74 (.96)	มาก/6	4.34 (.48)	มาก ที่สุด/4	3.99 (.89)	มาก/6	3.72 (.73)	มาก/2
5. การจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมภายในที่พัก	3.88 (.91)	มาก/3	4.24 (.62)	มาก ที่สุด/5	4.10 (.56)	มาก/1	3.56 (.70)	มาก/3
6. การวางแผนและการจัดการ สิ่งแวดล้อมในสถานที่พักอย่าง ยั่งยืน	3.80 (.99)	มาก/4	4.24 (.62)	มาก ที่สุด/5	4.00 (.81)	มาก/5	3.44 (.99)	มาก/5
7. ลดการใช้วัสดุสิ้นเปลือง ภายในที่พัก	3.48 (1.12)	มาก/7	4.44 (.50)	มาก ที่สุด/3	4.10 (.59)	มาก/2	3.18 (1.00)	ปาน กลาง/7
รวม	3.78 (.79)	มาก	4.36 (.60)	มาก ที่สุด	4.01 (.90)	มาก	3.52 (.62)	มาก

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านแนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พัก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดระยอง และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี และตราด ตามลำดับ จำแนกตามรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดชลบุรี พบว่า มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านแนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พักมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการจัดการและอนุรักษ์น้ำ รองลงมาคือ ข้อการจัดการพลังงาน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัดต่าง ๆ และน้อยที่สุด คือ ข้อลดการใช้วัสดุสิ้นเปลืองภายในที่พัก

จังหวัดระยอง พบว่า มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านแนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พักมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการจัดการและอนุรักษ์น้ำ รองลงมาคือ ข้อการจัดการลดขยะ โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการลดขยะ และน้อยที่สุด คือ ข้อการจัดการพลังงาน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัดต่าง ๆ

จังหวัดจันทบุรี พบว่า มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านแนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พักมาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ลดการใช้วัสดุสิ้นเปลืองภายในที่พัก และน้อยที่สุด คือ ข้อการจัดการพลังงาน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัดต่าง ๆ

จังหวัดตราด พบว่า มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านแนวทางการปฏิบัติสำหรับที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พักมาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการจัดการและอนุรักษ์น้ำ เป็น รองลงมาคือ การบริการชุมชน เป็นกิจกรรมที่ทำให้เปล่าเพื่อประโยชน์กับชุมชน และน้อยที่สุด คือ ข้อลดการใช้วัสดุสิ้นเปลืองภายในที่พัก

3. กลยุทธ์นวัตกรรมการสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านกลยุทธ์นวัตกรรมการสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์

กลยุทธ์นวัตกรรมการสร้าง ความสามารถทางการ แข่งขัน เพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์	จังหวัดชลบุรี		จังหวัดระยอง		จังหวัดจันทบุรี		จังหวัดตราด	
	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ
1. การสร้างสรรค์ภาพลักษณ์ ตราใหม่ โดยใช้หลักความยั่งยืน ของสิ่งแวดล้อม	3.74 (.98)	มาก/3	4.10 (.74)	มาก/4	3.90 (.87)	มาก/4	3.46 (1.03)	มาก/2
2. การสร้างสรรค์อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว ที่ปรับ เปลี่ยนตามความ ต้องการของตลาด	3.82 (.77)	มาก/1	4.44 (.50)	มาก ที่สุด/2	4.00 (.66)	มาก/2	3.60 (.85)	มาก/1
3. การสร้างสรรค์สิ่งดึงดูดใจ ใหม่ ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว	3.72 (.78)	มาก/4	4.56 (.50)	มาก ที่สุด/1	4.20 (.78)	มาก/1	3.38 (.75)	ปาน กลาง/3
4. การสร้างชมรมของผู้ ประกอบ การในระดับท้องถิ่น หรือจังหวัด เพื่อรวมพลังใน การสร้างสรรค์ความสามารถ ทางการแข่งขัน	3.78 (.70)	มาก/2	4.12 (.59)	มาก/3	3.90 (.56)	มาก/3	2.84 (.95)	ปาน กลาง/4
รวม	3.76 (.73)	มาก	4.31 (.58)	มาก ที่สุด	4.00 (.67)	มาก	3.32 (.64)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านกลยุทธ์นวัตกรรมการสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และชลบุรี และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จังหวัดตราด ตามลำดับ จำแนกตามรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดชลบุรี พบว่า มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านกลยุทธ์ นวัตกรรมสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์มาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการสร้างสรรค้อัตลักษณ์และเอกลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวที่ปรับ เปลี่ยนตามความต้องการของตลาด รองลงมาคือ ข้อการสร้างชมรมของผู้ประกอบ การในระดับท้องถิ่นหรือจังหวัด เพื่อรวมพลังในการสร้างสรรคความสามารถทางการแข่งขัน และน้อยที่สุด คือ ข้อการสร้างสรรคสิ่งดึงดูดใจใหม่ ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดระยอง พบว่า มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านกลยุทธ์ นวัตกรรมสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์มากที่สุด พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการสร้างสรรคสิ่งดึงดูดใจใหม่ ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ ข้อการสร้างสรรค้อัตลักษณ์และเอกลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวที่ปรับเปลี่ยนตามความต้องการของตลาด และน้อยที่สุด คือ ข้อการสร้างสรรคภาพลักษณ์ตราใหม่ โดยใช้หลักความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

จังหวัดจันทบุรี พบว่ามีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านกลยุทธ์ นวัตกรรมสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์มาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือข้อการสร้างสรรคสิ่งดึงดูดใจใหม่ ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ ข้อการสร้างสรรค้อัตลักษณ์และเอกลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวที่ปรับเปลี่ยนตามความต้องการของตลาด และน้อยที่สุด คือ ข้อการสร้างสรรคภาพลักษณ์ตราใหม่ โดยใช้หลักความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

จังหวัดตราด พบว่า มีความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านกลยุทธ์ นวัตกรรมสร้างความสามารถทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จเชิงพาณิชย์มาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อการสร้างสรรค้อัตลักษณ์และเอกลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวที่ปรับเปลี่ยนตามความต้องการของตลาด รองลงมาคือ ข้อการสร้างสรรคภาพลักษณ์ตราใหม่ โดยใช้หลักความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และน้อยที่สุด คือ ข้อการสร้างชมรมของผู้ประกอบ การในระดับท้องถิ่นหรือจังหวัด เพื่อรวมพลังในการสร้างสรรคความสามารถทางการแข่งขัน

4. การประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้นวัตกรรมตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านการประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์

การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยใช้ นวัตกรรมการตลาดฯ	จังหวัดชลบุรี		จังหวัดระยอง		จังหวัดจันทบุรี		จังหวัดตราด	
	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ	$\bar{X}$ (SD)	ระดับ/ อันดับ
1. ขายผลิตภัณฑ์อาหารทะเลสด	4.32 (.71)	มาก ที่สุด/1	2.90 (.34)	ปาน กลาง/6	2.40 (.51)	ปาน กลาง/6	3.48 (.97)	มาก/4
2. อาหารทะเลแปรรูป	4.20 (.75)	มาก/2	2.90 (.30)	ปาน กลาง/5	3.60 (.51)	มาก/3	3.70 (.73)	มาก/2
3. แปรรูปอาหารทะเลเป็นอาหารให้นักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้และรักษาภูมิปัญญาในท้องถิ่น	4.20 (.78)	มาก/3	3.12 (.33)	ปาน กลาง/3	2.90 (.31)	ปาน กลาง/5	3.64 (.87)	มาก/3
4. แปรรูปสินค้าทางการเกษตร	3.98 (.89)	มาก/6	3.12 (.43)	ปาน กลาง/4	3.10 (.31)	ปาน กลาง/4	3.72 (.88)	มาก/1
5. ขายผ่านระบบสื่อสารการตลาดแบบออนไลน์ เช่น Facebook	4.08 (.92)	มาก/4	4.44 (0.50)	มาก ที่สุด/1	3.80 (.63)	มาก/1	3.44 (1.11)	มาก/6
6. ขายผ่านระบบออฟไลน์ (มีร้าน/บ้าน) และส่งตรงไปยังลูกค้า	4.00 (1.05)	มาก/5	3.78 (.65)	มาก/2	3.70 (.50)	มาก/2	3.46 (1.18)	มาก/5
รวม	4.13 (.97)	มาก	3.38 (.57)	ปาน กลาง	3.25 (.62)	ปาน กลาง	3.57 (.72)	มาก

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านการประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้ใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และตราด และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จังหวัดระยอง และจันทบุรี ตามลำดับ จำแนกตามรายจังหวัดดังนี้

จังหวัดชลบุรี พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านการประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้ใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์มาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อขายผลิตภัณฑ์อาหารทะเลสด รองลงมาคือ ข้อความเป็นไปได้มาก ในข้ออาหารทะเลแปรรูป และแปรรูปอาหารทะเลเป็นอาหารให้นักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้ และน้อยที่สุด คือ ข้อแปรรูปสินค้าทางการเกษตร

จังหวัดระยอง พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านการประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้ใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์มาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อขายผ่านระบบสื่อสารการตลาดแบบออนไลน์ เช่น Facebook รองลงมาคือ ข้อขายผ่านระบบออฟไลน์ (มีร้าน/บ้าน) และ

ส่งตรงไปยังลูกค้า และความเป็นไปได้ปานกลาง ในข้อแปรรูปอาหารทะเลเป็นอาหารให้นักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้ และน้อยที่สุด คือ ข้อขายผลิตภัณฑ์อาหารทะเลสด

จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านการประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์มาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อขายผ่านระบบสื่อสารการตลาดแบบออนไลน์ เช่น Facebook รองลงมาคือ ข้อขายผ่านระบบออฟไลน์ (มีร้าน/บ้าน) และส่งตรงไปยังลูกค้า และน้อยที่สุด คือ ข้อขายผลิตภัณฑ์อาหารทะเลสด

จังหวัดตราด พบว่า ความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ด้านการประกอบธุรกิจขนาดย่อมโดยสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและแปรรูปวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้นวัตกรรมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์มาก พบข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อแปรรูปสินค้าทางการเกษตร รองลงมาคือ ข้ออาหารทะเลแปรรูป และน้อยที่สุด คือ ข้อขายผ่านระบบสื่อสารการตลาดแบบออนไลน์ เช่น Facebook

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

จังหวัดชลบุรี นักท่องเที่ยวสนใจร่วมเรียนรู้การทำประมง เพื่อสร้างประสบการณ์ตรงในท้องถิ่น ที่จะได้เรียนรู้วิถีชีวิตของชาวประมง ซึ่งแฝงไปด้วยกลิ่นอาย ความจริงแท้ ดั้งเดิม (Authenticity) ของคนในท้องถิ่น ได้ความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่า ขณะเดียวกัน ชาวประมงก็สามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยวที่สนใจ เมื่อมีการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ชุมชนจะเกิดความรู้สึกรักและหวงแหนวัฒนธรรม รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ซึ่งทะเลบางเสร่ มีทรัพยากรที่หลากหลาย และสามารถล่องเรือไปยังเกาะใกล้เคียง เช่น เกาะครามน้อย เกาะลิ้ม เกาะขาม สามารถศึกษาหรือชมระบบนิเวศตลอดเส้นทาง เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ

จังหวัดระยอง คนในชุมชนสนใจประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำหน่ายสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยนำวัตถุดิบที่หาได้จากท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ นักท่องเที่ยวจะได้ความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่าจากการทดลองทำสินค้า เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวกำหนดกิจกรรมเพื่อปฏิบัติในชุมชนหรือท้องถิ่นตามความต้องการของนักท่องเที่ยว การสาธิตการเรียนรู้การทำอาหารจากการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาทำอาหารและจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ในการทำ “ข้าวเกรียบจากใบขลุ่ย” เป็นการเพิ่มประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว

จังหวัดจันทบุรี การเรียนรู้การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ เช่น สมุนไพร พืชผักสวนครัว ผลไม้ และกิจกรรมทางการเกษตรต่าง ๆ และการสาธิตการเรียนรู้การทำอาหารจากการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาทำอาหารและจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ “หมูเส้นชะมวง” อีกทั้งนักท่องเที่ยวยังสามารถนำสินค้าที่ได้ทำไปเป็นของฝากและของที่ระลึกจากเข้ามาเที่ยวที่ชุมชนอีกด้วยที่สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสในการประกอบธุรกิจอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ การเพิ่มรายได้ในชุมชนโดยทำธุรกิจเกี่ยวกับกิจกรรมการตกปลาโดยพานักท่องเที่ยวไปตกปลาตอนกลางคืน หรือ ร้านขายอุปกรณ์ตกปลา

จังหวัดตราด (1) การเพิ่มผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวในสวนเกษตร มะพร้าว น้ำหอม กล้ายหอมทอง และส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีโอกาสทางการตลาดสูง สามารถปลูกได้ดีในชุมชน สลักเพชร ให้ผลผลิตสูง ออกผลได้เกือบทุกฤดูกาล ดังนั้น จึงนำมาซึ่งการศึกษาความเป็นไปได้เชิงธุรกิจและแผนธุรกิจการปลูกผลไม้ทั้ง 3 ชนิด เพิ่มเติมหรือทดแทนพืชบางชนิดที่หมดช่วงออกผลผลิตแล้ว (2) การปลูก/แปรรูปสมุนไพรกระชายขาวเป็นน้ำกระชายขาว ภายใต้อชื้อ “น้ำกระชายขาว สวน เรณู@สลักเพชร” (3) ร้านอาหารตามสั่งขนาดย่อมเมนูสุขภาพสมุนไพร ภายใต้อชื้อ “เรณู อาหาร สมุนไพรท้องถิ่น” และสลอแกน เรณูอาหารสมุนไพร ห้างไกลโรค (4) สวนเกษตรเชิงท่องเที่ยวบูรณา การเชิงสร้างสรรค์ ภายใต้อชื้อ “เรณูสวนเกษตรเชิงท่องเที่ยว@สลักเพชร”

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวที่เข้าไปท่องเที่ยวในชุมชนพื้นที่วิจัยทั้ง 4 จังหวัด มีความสนใจร่วมเรียนรู้การ ประกอบอาชีพของคนในชุมชน เช่น การทำประมง การทำการเกษตร การแปรรูปสมุนไพร/ผลไม้ใน ท้องถิ่น การท่องเที่ยวเกาะเชิงนิเวศ (เชิงอนุรักษ์) เพื่อสร้างประสบการณ์ตรงในท้องถิ่น ได้เรียนรู้วิถี ชีวิตของคนในท้องถิ่นซึ่งแฝงไปด้วยกลิ่นอายของความจริงแท้ดั้งเดิม (Authenticity) ทำให้ได้ความรู้ และประสบการณ์ที่มีคุณค่า ขณะเดียวกันคนในชุมชนท้องถิ่นก็สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ นักท่องเที่ยวที่สนใจ การท่องเที่ยวจะช่วยกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกรักและหวงแหน วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมากขึ้น นอกจากนี้ชุมชนยังสามารถใช้ประโยชน์จาก โอกาสในการประกอบธุรกิจอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ เนื่องจากมีศักยภาพและโอกาสสูง (Hjalager, 2009) ซึ่ง (Stojanović, 2018) ได้ชี้ว่า ทั้งการประกอบการและนวัตกรรมในการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญต่อ ความสำเร็จ และผลิตภัณฑ์ใหม่/บริการใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ หรือ อาจเกิดจากนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ก็ได้ (Kotler, Keller, Ang, Tan & Leong, 2018) โดยผล การศึกษาความเป็นไปได้ของการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม และการสร้างแผนธุรกิจเพื่อ บุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม ของแต่ละจังหวัดมีดังนี้

จังหวัดชลบุรี (1) การศึกษาความเป็นไปได้ของการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม “ล่องเรือชมระบบนิเวศชายฝั่งและวิถีชีวิตของชาวประมง” และ “ปั่นจักรยานเชิงนิเวศชมธรรมชาติ เลียบหาดบางเสร่ และวิถีชีวิตชุมชน” (2) การสร้างแผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจ ท่องเที่ยวขนาดย่อม “ล่องเรือชมระบบนิเวศชายฝั่งและวิถีชีวิตของชาวประมง” และ “ปั่นจักรยาน เชิงนิเวศชมธรรมชาติเลียบหาดบางเสร่ และวิถีชีวิตชุมชน” ซึ่งเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตาม หลักความมีเหตุผล ในการประกอบธุรกิจเกิดขึ้นจากการถ่วงถ่วง “รู้จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสอุปสรรค” และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ (Office of the Permanent Secretary for Interior, 2017)

จังหวัดระยอง (1) การศึกษาความเป็นไปได้ของการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม “การเรียนรู้การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ เช่น สมุนไพร พืชผักสวนครัว ผลไม้ และกิจกรรมทางการ เกษตรต่าง ๆ และการสาธิตการเรียนรู้การทำอาหารจากการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาทำอาหารและ จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ในการทำข้าวเกรียบจากใบขลุ่ย” (2) การสร้างแผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการ

ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม “การเรียนรู้การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ เช่น สมุนไพร พืชผักสวนครัว ผลไม้ และกิจกรรมทางการเกษตรต่าง ๆ และการสาธิตการเรียนรู้การทำอาหารจากการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาทำอาหารและจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ในการทำข้าวเกรียบจากใบขลุ่ย” ซึ่งเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักพอประมาณมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการพยายามเริ่มต้นภายใต้ขอบเขตข้อจำกัดทางรายได้ หรือทรัพยากรที่มีอยู่และลดสถานการณ์เสี่ยงจากการไม่สามารถควบคุมได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Office of the Civil Service Commission, [OCSC], 2016)

จังหวัดจันทบุรี (1) การศึกษาความเป็นไปได้ของการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม “การเรียนรู้การปลูกพืชผักปลอดสารพิษกิจกรรมทางการเกษตรต่าง ๆ และการสาธิตการเรียนรู้การทำหมูเส้นชะมวง และกิจกรรมการตกปลาโดยพานักท่องเที่ยวไปตกปลาตอนกลางคืน” (2) การสร้างแผนธุรกิจเพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม “การเรียนรู้การปลูกพืชผักปลอดสารพิษกิจกรรมทางการเกษตรต่าง ๆ และการสาธิตการเรียนรู้การทำหมูเส้นชะมวง และกิจกรรมการตกปลาโดยพานักท่องเที่ยวไปตกปลาตอนกลางคืน” ซึ่งเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักความมีเหตุผล พิจารณาจากรเลือกใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเนื่องจากหาง่ายราคาถูกลดความขาดแคลนในการขาดแคลนวัตถุดิบรอบคอบ มีการจัดทำแผนธุรกิจกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน (Kunpluem, 2021)

จังหวัดตราด (1) การศึกษาความเป็นไปได้เชิงธุรกิจและแผนธุรกิจ เพื่อบุกเบิกการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวขนาดย่อม ภายใต้ชื่อ “เรณูสวนเกษตรเชิงท่องเที่ยวบูรณาการ ชุมชนสลักเพชร เกาะช้างใต้ ตราด” ประกอบด้วยกรณีศึกษา ดังนี้ (1.1) การเพิ่มผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวในสวนเกษตร ได้แก่ การปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การปลูกมะพร้าว น้ำหอม กลัวยหอมทอง ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามเพิ่มเติมหรือทดแทนพืชบางชนิดที่หมดช่วงออกผลผลิตแล้ว (1.2) การปลูก/แปรรูปสมุนไพร ได้แก่ น้ำกระชายขาว ภายใต้ชื่อตรา “น้ำกระชายขาวสวนเรณู@สลักเพชร” และ แปรรูปเป็นน้ำมันหอมระเหย และบาล์มสมุนไพรจากตะไคร้ ภายใต้ชื่อตรา “ตะไคร้สลักเพชร ทาถูนวด & กันยุง” (1.3) ร้านอาหารตามสั่งขนาดย่อมเมนูสุขภาพสมุนไพร ภายใต้ชื่อ “เรณู อาหารสมุนไพรท้องถิ่น” (1.4) สวนเกษตรเชิงท่องเที่ยวบูรณาการ ภายใต้ชื่อ “เรณูสวนเกษตรเชิงท่องเที่ยว@สลักเพชร” ซึ่งเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักภูมิคุ้มกันเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทำธุรกิจควรมีความยืดหยุ่น การพัฒนาและบริการให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Kunpluem, 2021)

ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) จังหวัดชลบุรี และจังหวัดจันทบุรีศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในการประกอบการธุรกิจขนาดย่อม/ย่อย ที่พักโฮมสเตย์แบบครบวงจร เนื่องด้วยเป็นข้อที่ได้คะแนนรองลงมาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว

2) จังหวัดระยองและจังหวัดตราดศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้เฉพาะเรื่องเนื่องด้วยเป็นข้อที่ได้คะแนนรองลงมาความเป็นไปได้ในการ ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว

3) จังหวัดชลบุรีและจังหวัดตราด ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวใน การจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พักในการลดการใช้วัสดุสิ้นเปลืองภายในที่พักเนื่องด้วย เป็นข้อที่ได้คะแนนน้อยสุดจึงควรมีการศึกษาและพัฒนาให้มีการบริหารจัดการที่ดีขึ้น

4) จังหวัดระยองและจังหวัดจันทบุรีศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ในการจัดระบบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในที่พักในการจัดการพลังงาน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ ประหยัดต่าง ๆ เป็นข้อที่ได้คะแนนน้อยสุดจึงควรมีการศึกษาและพัฒนาให้มีการบริหารจัดการที่ดีขึ้น

References

- Ahmad, N. H., Ramayah, T., Wilson, C. & Kummerow, L. (2010). Is entrepreneurial competency and business success relationship contingent upon business environment: A study of Malaysian SMEs. **International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research**. 16(3), 182-203.
- Hjalager, A. M. (2009). **Progress in Tourism Management A review of innovation research in tourism**. University of Southern Denmark, Niels Bohrsvej 9-10, DK-6700 Esbjerg, Denmark.
- Kotler, P., Keller, K. L., Ang, S. H., Tan, C. T. & Leong, S. M. (2018). **Marketing Management an Asian perspective**. 7th ed. UK. Pearson.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample sizes for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30, 607-610.
- Kunpluem, P. (2021). kān nā lak pratyā sēthakit phōphīāng pai pra yuk chai nai kān thā thurakit [Applying the Sufficiency Economy Philosophy in Business]. **Journal of Public Administration and Politics**. 10(2), 58. Retrieved from URL <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/papojournal/article/view/255562/171660>
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2021). **phāēn phatthana phāk (Pho.So. 2560-2565)** [Regional Development Plan B.E. 2017 – 2022]. Retrieved from URL https://www.nesdc.go.th/more_news.php?cid=732&filename=index
- Office of the Civil Service Commission. (2016). **pratyā sēthakit phōphīāng lāe kānprayukchai** [Philosophy of Sufficiency Economy and its application]. Retrieved from <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc-2017-eb15.pdf>

- Office of the Permanent Secretary for Interior. (2017). **kān nōmnam lak pranchā khōng sētthakit phōphiāng pai sū kān patibat c̄hon pen withī chīwit** [Putting the philosophy of sufficiency economy into practice until it becomes a way of life]. Bangkok: Prottexts.
- Novojen, O. & Birnaz, N. (2019). Ecosystem of Learning in Initial Vocational Education and Training. **IGI Global Publishing Tomorrow's Research Today**. 17. DOI: 10.4018/978-1-5225-7853-6.ch012
- Stojanović, S. (2018). Entrepreneurship Innovations in Tourism. **Industrija**. 46(4), 69-83. DOI: 10.5937/industrija46-18741